

ZAPROSZENIE
Konferencja

**GÓRNOŚLĄSKO – ZAGŁĘBIOWSKA METROPOLIA
WYZWANIA I AKTUALNE PROBLEMY**

(tryb zdalny)

**TERMIN: 5 listopada 2020 r.
GODZINA: 10:00 - 14:30**

ORGANIZATORZY

Polskie Towarzystwo
Ekonomiczne
Oddział Katowice

PARTNERZY GŁÓWNI

RAMOWY PLAN KONFERENCJI:

Godz. 10:00 - Przemówienia inauguracyjne

Kazimierz Karolczak, Przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
dr Jerzy Podsiadło , Prezes Zarządu PTE w Katowicach.

Godz. 10:30 - Prelekcje, moderator – **dr Beata Barszczowska – Członek PTE w Katowicach / Członek Rady Dyrektorów Stowarzyszenia Interim Managers w Warszawie**

1. Godz. 10:30 - Mamy plan, żeby w końcu zdobyć Mont Blanc

Kazimierz Karolczak (Przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii)

2. Godz. 11:00 - Inspiracje dla wizji rozwoju Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii.

prof. dr hab. Małgorzata Czornik (Katedra Badań Strategicznych i Regionalnych, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

3. Godz. 11:30 – Bliskość międzyorganizacyjna i skuteczność działań GZM – paradoksy Zarządzania.

prof. zw. dr hab. inż. Jacek Szoltysek (Katedra Logistyki Społecznej, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

prof. dr hab. Tomasz Papaj (Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

4. Godz. 12:00 – Skuteczne sposoby wdrożenia PPK w czasie pandemii

Łukasz Kwiecień (Wiceprezes Zarządu , PKO TFI)

Godz. 12:30 PRZERWA TECHNICZNA

5. Godz. 12:50 - COVID-19 - Śląsk - aktualny stan wiedzy medycznej.

dr n. med. Marcin Świerad - specjalista chorób wewnętrznych, kardiolog, angiolog.

Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze. Wolontariusz Zakonu Maltańskiego.

dr n. med. Grzegorz Honisz - specjalista chorób wewnętrznych, kardiolog. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze. Wolontariusz Zakonu Maltańskiego.

6. Godz. 13:20 – Zarządzanie dynamicznymi kompetencjami miasta.

dr Adam Janiszewski, (Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

7. Godz. 13:50 – Założenia oraz przebieg procesu legislacyjnego senackiego projektu ustawy o związku metropolitalnym w województwie pomorskim.

dr Zbigniew Canowiecki (Prezydent „Pracodawców Pomorza”)

RADA PROGRAMOWA:

1. DR JERZY PODSIADŁO

(PREZES ZARZĄDU, PTE W KATOWICACH)

2. KAZIMIERZ KAROLCZAK

(PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU GÓRNOŚLĄSKO – ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII)

3. ŁUKASZ KWIECIEŃ

(WICEPREZES ZARZĄDU, PKO TFI)

4. DR JANUSZ MICHAŁEK

(PREZES ZARZĄDU, KATOWICKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA SA)

5. DR BEATA DRZAZGA

(PREZES ZARZĄDU, BETAMED SA)

6. JADWIGA DYKTUS

(PREZES ZARZĄDU, TF SILESIA)

7. DR BEATA BARSZCZOWSKA

(CZŁONEK PTE W KATOWICACH)

8. EWA KIEMPISTA

(DYREKTOR DS. KLIENTÓW STRATEGICZNYCH - PKO TFI)

KOORDYNATOR KONFERENCJI:

ADAM SZTUKOWSKI

(Dyrektor Biura Zarządu PTE w Katowicach)

Tel. +48 601 58 59 75

INFORMACJE ORGANIZACYJNE:

1. OPŁATA: BRAK

2. ZGŁOSZENIA (do 2 listopada!) PROSIMY WYSYLAĆ NA E-MAIL: katowice@pte.pl

KONTAKT DODATKOWY: telefon: 32 259-88-78, tel/fax: 32 258-54-82,

E-mail: katowice@pte.pl

Tytułem: udział w konferencji, imię i nazwisko uczestnika oraz stopień naukowy i/lub stanowisko

Mamy plan, żeby w końcu zdobyć Mont Blanc.

Kazimierz Karolczak

Przewodniczący Zarządu GZM

W tytule wystąpienia przywołana została nazwa najwyższego szczytu Alp. Mont Blanc posłuży tu do zasygnalizowania dwóch kluczowych kwestii będących przedmiotem tego wystąpienia i wprost związanych z tematyką Konferencji.

Pierwsza z nich jest stosunkowo łatwa do zidentyfikowania. Nawiązanie do szczytu górskiego jest metaforą odnoszącą do wyzwań, przed którymi staje pierwszy w Polsce związek metropolitalny. Patrzymy na 41 gmin tworzących naszą metropolię jako całość. Dzięki tej perspektywie możemy integrować rozproszone dotąd zadania, pracować nad synergią i realizować główny cel - wprowadzać zmiany, które poprawiają jakość życia mieszkańców metropolii.

Druga kwestia ujęta jest trudniejsza do dostrzeżenia, szczególnie przez osoby niebędące blisko poruszanych zagadnień. Otóż powszechnie uważa się, że Mont Blanc to najwyższy szczyt Europy. Nie do końca jest to takie oczywiste - to, czy jest najwyższym szczytem naszego kontynentu jest przedmiotem sporów, wynikających z różnych definicji granic Europy. Spór o granice, nie terytorialne wprawdzie, lecz kompetencyjne, toczy się w odniesieniu do naszej metropolii. Ustawa o związku metropolitalnym w województwie śląskim wskazuje zadania na tyle szerokie, że problemy zaczynają ujawniać się wszędzie tam, gdzie dyskusja dotyczy bardzo konkretnych przedsięwzięć. Czy Metropolia może realizować zadania ukierunkowane na ochronę środowiska? Czy może integrować działania 41 gmin i realizować zbudować nowoczesną instalację termicznego przetwarzania odpadów, której działające w pojedynkę gminy zrealizować nie będą w stanie? To nie jest spór teoretyczny, lecz jego konsekwencje są – nie dla urzędników, władz – ale dla mieszkańców bardzo istotne. Tytuł wystąpienia odnosi się zatem wprost do tematyki konferencji, sygnalizując wyzwania (integracja działań) oraz problemy (granice kompetencyjne) pierwszej w Polsce metropolii. Cechy Metropolii GZM spełniają kryteria określone przez P. Soldatosa i M. Bassanda, ale trzeba mieć na uwadze, że każda z metropolii, zarówno w Europie, jak i poza nią, ma swą specyfikę. Wyzwania metropolii GZM, sześć priorytetów, to wynik prac analitycznych, które zidentyfikowały wspólne potrzeby 41 gmin.

Wymienione w przedstawianym opracowaniu priorytety metropolii koncentrują się wokół tych problemów, w których konieczna jest intensywna i skoordynowana współpraca.

Odpowiedzią na problemy są nasze dążenia i konkretne kierunki działań, które już podejmujemy, by integrować działania miast i gmin.

Cele GZM, o których mowa w przedstawianym materiale wynikają z opracowanej w 2018 roku koncepcji strategicznej pn. „**Program działań strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022**”. (tzw. PDS). By móc je postawić, trzeba było najpierw zadać sobie pytania o przyszłość. Interesowały nas pytania nie tylko o to, jakie są potrzeby mieszkańców metropolii, ale jakie będą ich potrzeby w przyszłości. Realizacja tych potrzeb jest uzależniona nie tylko od obecnego budżetu, ale i przyszłego (spodziewanego) stanu finansów, prawa, technologii. Ta fascynująca wyprawa w przyszłość zaowocowała stworzeniem listy celów, które nie tylko jako metropolia chcemy osiągnąć, ale które uznajemy za wykonalne i pożądane z punktu widzenia przyszłych wyzwań.

W przedstawianym materiale lista celów i towarzyszących im konkretnych działań została powiązana za ustawowymi zadaniami Metropolii GZM. Na kolejnych 30 stronach przedstawionego opracowania podsumowano cele realizowane przez Metropolię GZM w odniesieniu do (1) kolei metropolitalnej; (2) zadań naszej jednostki organizacyjnej ZTM, powołanej w celu organizowania, zarządzania i nadzorowania transportu zbiorowego na terenie miast należących do związku metropolitalnego, takich jak stworzenie systemu wspólnych biletów, nowej siatki połączeń, w tym do międzynarodowego portu lotniczego, a także zarządzania przystankami; (3) rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym innowacyjnego wykorzystania technologii w ramach Centralnoeuropejskiego Demonstratora Dronów, gospodarki odpadami, Metropolitalnego Funduszu Rozwoju Nauki, wspomnianej wcześniej Mobilnej Metropolii; (4) najważniejszych projektów i inwestycji, w tym związanych z nimi: Grupą zakupową energii elektrycznej i gazu oraz Funduszem Solidarności, a także liczną grupą inwestycji związanych z mobilnością miejską; (5) rozwojem przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonej zielonej metropolii oraz zwiększaniem przepustowości komunikacyjnej; (6) budową dobrych praktyk.

Łatwo zauważyć, że wiele z przedsięwzięć ma charakter integrujący, czy też wręcz międzyresortowy. Szczególnie widoczne jest to w odniesieniu do problematyki mobilności miejskiej, bowiem część działań realizowana jest w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego (w odniesieniu np. do kształtowania świadomości i postaw społecznych), część wymieniona jest w odniesieniu do projektów i inwestycji (pod kątem tworzenia infrastruktury wspierającej zrównoważoną mobilność miejską, np. budowy велоstrady, sieci wypożyczalni rowerów, sieci ładowarek elektrycznych, tworzenia sieci

połączeń komunikacji zbiorowej i skoordynowanego zarządzania przystankami). Tak właśnie rozumiemy naszą misję – integrowanie w obrębie nie tyle zadania, ale całej grupy zadań, której przyświeca jedna, wspólna idea.

Założenia oraz przebieg procesu legislacyjnego senackiego projektu ustawy o związku metropolitalnym w województwie pomorskim.

Dr Zbigniew Canowiecki

Pomimo wielu planów mających na celu budowę sieci silnych obszarów metropolitalnych w Polsce, jak również postępującego zwiększania wagi metropolii w polityce regionalnej Unii Europejskiej polskie regulacje ustawowe ograniczyły się dotychczas do usankcjonowania w Polsce jedynie Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej. Tym samym współpraca metropolitalna w pozostałych aglomeracjach rozwijana jest oddolnie, a jej skala zależy od inicjatywy i konsekwencji polityków samorządowych. Pomimo wielu podejmowanych w województwie pomorskim po 1990 roku inicjatyw metropolitalnych, napisanych książek oraz artykułów, rozpraw naukowych, konferencji oraz przedkładanych postulatów, wniosków i projektów ustaw mieszkańcy nie doczekali się do chwili obecnej niezbędnej do funkcjonowania metropolii ustawy o pomorskim obszarze metropolitalnym.

Oczywiście idea metropolii wyrasta oddolnie, z potrzeby współdziałania, które wszystkim przynosi korzyści zgodnie z przysłowiem angielskim: Fala przyływu unosi wszystkie łódzie. Dlatego też Pomorzanie najpierw udowodnili taką potrzebę oraz skuteczność wspólnego działania, ale obecnie oczekują podjęcia przez parlament ustawy o związku metropolitalnym jako formy zrzeszania się jednostek samorządu terytorialnego. Obszar metropolitalny musi bowiem posiadać ustawowo określone granice administracyjne, katalog zadań i zakres działania oraz zapewnione wsparcie finansowe państwa.

W województwie pomorskim od wielu lat z wielkimi sukcesami działa utworzone w wyniku oddolnych, samorządowych inicjatyw stowarzyszenie pod nazwą: Obszar Metropolitalny Gdańsk – Gdynia- Sopot, które opracowało w 2017 roku projekt ustawy o związku metropolitalnym w województwie pomorskim. Niestety pomimo wielu wysiłków i szeroko przeprowadzonych konsultacji społecznych ówczesna sytuacja polityczna nie sprzyjała podjęciu takiej inicjatywy legislacyjnej w polskim parlamencie. Dlatego też na początku 2020 roku w wielu pomorskich środowiskach z wielkim entuzjazmem przyjęto inicjatywę ustawodawczą grupy senatorów RP związaną z ponowną próbą wniesienia pod obrady parlamentu projektu ustawy o związku metropolitalnym w województwie pomorskim. Dnia 10 września 2020 roku po pozytywnym zaopiniowaniu przez senackie komisje: Ustawodawczą oraz Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senat Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o związku metropolitalnym w województwie pomorskim miażdżącą większością głosów.

Za było 86 senatorów, a tylko dwóch było przeciw, jeden się wstrzymał. Wynik tego głosowania może świadczyć, że jest to projekt ponadpartyjny popierany przez wszystkie opcje polityczne. Dalsze losy ustawy zależą od woli politycznej Sejmu RP, ale na podstawie dyskusji senatorów z przedstawicielem strony rządowej można przypuszczać, że droga do pełnego sukcesu nie będzie ani szybka, ani łatwa.

Zarządzanie dynamicznymi kompetencjami miast

Dr Adam Janiszewski

Dynamiczne kompetencje zostały zdefiniowane jako zdolność przedsiębiorstwa do integrowania, budowania i rekonfigurowania wewnętrznych i zewnętrznych kompetencji w celu odpowiadania na wyzwania szybko zmieniającego się otoczenia (Teece i in., 1997, p. 510). Wśród przykładów tego typu kompetencji można wskazać m. in. na rutyny rozwoju produktu, alianse i procesy akwizycji, rutyny opuszczania rynku (Eisenhardt i Martin, 2000). Analizując późniejsze definicje można zauważyć, iż łączą one kategorię dynamicznych kompetencji nie tyle z organizacyjnym poziomem analizy (Zolo i Winter, 2003), co podkreślają, iż rozwijanie i wykorzystywanie wewnętrznych dynamicznych kompetencji leży u podstaw sukcesu i porażki przedsiębiorstw (Teece, 2007, p. 1320). Badanie założeń, na jakich koncept dynamicznych kompetencji został zbudowany (Sunder, Ganesh i Marathe, 2019), z jednej strony uwidacznia koncentrację na przedsiębiorstwie jako jednostce analizy przyjmowanej na potrzeby omawiania dynamicznych kompetencji. Z drugiej strony wydaje się uprawnionym przyjąć, że odniesienie tych założeń na potrzeby analizy prowadzonej dla innych jednostek (w tym przypadku miasta) jest możliwe. Przykładowo Chong i in. (2018) przyjmując, iż inteligentne miasto charakteryzując się posiadanymi aktywami, zasobami, infrastrukturą, procesami (w tym zarządczymi), celami i otoczeniem jest organizacją (miejską), która posiada dynamiczne kompetencje (Chong i in., 2018, s. 684). W ten sposób może również wykorzystywać ("leverage") jej zasoby w celu rozumienia okazji i zagrożeń w otoczeniu (zarówno wewnętrznym jak i zewnętrznym), ale także by dostosowywać cele do istniejących uwarunkowań otoczenia (naturalnych, społecznych, gospodarczych, prawnych, regulacyjnych, administracyjnych) oraz transformować się dążąc do osiągnięcia celów (Chong i in., 2018, s. 684). Można przy tym zauważyć, iż w stosunku do modelu przedstawionego dla przedsiębiorstwa (Teece, 2007) koncentrującego się na rozumieniu okazji i zagrożeń w otoczeniu oraz na transformowaniu, w modelu dla miasta pojawia się dodatkowo aspekt dostosowywania („aligning”) celów do uwarunkowań otoczenia. Przyjmując, iż procesy zarządcze obejmują procesy interakcji i podejmowania decyzji przez aktorów zaangażowanych w kreowanie i zachowanie niektórych instytucji (system prawny, system edukacyjny, sieć miejsc wymiany handlowej - Chong i in., 2018, s. 684), pojawia się pytanie o typ wyborów dokonywanych w kontekście interakcji zachodzących między mieszkańcami miasta, które można by uznać za adekwatne dla decyzji podejmowanych z wykorzystaniem dynamicznych kompetencji. Zauważa się słusznie, iż w ujęciach opisujących dynamiczne

kompetencje z perspektywy przedsiębiorstwa (np. Teece, 2007) zwracano uwagę również na zdolność przedsiębiorstwa do kształtowania ekosystemu jaki ono zajmuje, jednocześnie nie poświęcając należytej uwagi ekosystemowi jako takiemu (Puderbach i in., 2016). W związku z tym w literaturze podjęto próbę zdefiniowania dynamicznych kompetencji w uwarunkowaniach międzyorganizacyjnych (Puderbach i in., 2016). W tym ujęciu dynamiczne kompetencje są reprezentowane przez selekcionowanie i koordynowanie właściwego mechanizmu zarządczego, tj. rynku, hierarchii, sieci, zależnie od strategicznej kwestii i adekwatnej konstelacji aktorów (Puderbach i in., 2016, s. 59). Ujęcie to oznacza przyjęcie jako jednostki analizy *kwestii* ("issues"), to znaczy strategicznie istotnych aspektów, których rozstrzygnięcie wpływa na dużą liczbę aktorów funkcjonujących w ramach miasta (Puderbach i in., 2016, s. 59). Zaangażowanie aktorów reprezentujących różne obszary może stać się źródłem zróżnicowanych logik instytucjonalnych leżących u podstaw odmiennego podejścia do problemów wśród aktorów w danej konstelacji (Besharov i Smith, 2014). Fakt ten w powiązaniu z głosami w literaturze przedmiotu na rzecz podejmowania prób równoległego stosowania podejścia instytucjonalnego i podejścia dynamicznych kompetencji (Gölgeci, Larimo i Arslan, 2017), pozwala zadać pytanie o implikacje potraktowania wskazywanej przez Puderbacha i in. (2016) konstelacji aktorów jako współtworzącej tzw. organizację hybrydową (Battilana i Dorado, 2010). W organizacji takiego typu nie tylko poszczególne kwestie mogą być rozwiązywane za pomocą odmiennych mechanizmów zarządczych, ale również określone konsekwencje wynikają z jednoczesnego współwystępowania różnych mechanizmów zarządczych.

Wobec akcentowanego w perspektywie mikrofundamentów w zarządzaniu strategicznym znaczenia dla dynamicznych kompetencji ze strony kognitywnych kompetencji menedżerów (Helfat i Peteraf, 2015) w opracowaniu rozważa się znaczenie analizy ram kognitywnych aktorów współtworzących konstelację dla omawianego w artykule tematu (Hahn i in., 2015). Postawiono jednocześnie tezę, iż odmiennie predyspozycje aktorów do postrzegania istotności i powiązań aspektów biznesowych, społecznych i środowiskowych rozważanych problemów (Hahn i in., 2015) w sposób istotny dla rozwoju miasta wpływa na zarządzanie jego dynamicznymi kompetencjami.

Literatura

1. Battilana, J., Dorado, S. (2010), *Building sustainable hybrid organizations: the case of commercial microfinance organizations*, "Academy of Management Journal", vol. 53, no. 6, pp. 1419-1440.
2. Besharov, M. L., Smith, W. K. (2014), *Multiple institutional logics in organizations: explaining their varied nature and implications*, "Academy of Management Review", vol. 39, no.3, pp. 364-381.
3. Chong, M., Habib, A, Evangelopoulos, N., Park, H. W. (2018), *Dynamic capabilities of a smart city: an innovative approach to discovering urban problems and solutions*, "Government Information Quarterly", vol. 35, pp. 682-692.
3. Eisenhardt, K. M., Martin, J. A. (2000), *Dynamic capabilities: what are they?*, "Strategic Management Journal", vol. 21, pp. 1105-21.
4. Gölgeci I., Larimo J., Arslan A. (2017), *Institutions and dynamic capabilities: theoretical insights and agenda for strategic entrepreneurship*, "Scandinavian Journal of Management", vol. 33, p.243-252.
- [8] Hahn, T., Preuss, L., Pinkse, J., Figge, F. (2015), *Cognitive frames in corporate sustainability: managerial sensemaking with paradoxical and business case frames*, "Academy of Management Review", vol. 4015, no. 1, pp. 18-42.
5. Helfat, C. E., Peteraf, M. A. (2015), *Managerial cognitive capabilities and the microfoundations of dynamic capabilities*, "Strategic Management Journal", vol. 36, pp. 831-850.
6. Puderbach, S., Braun, T., Müller-Seitz, G., Danner-Schröder, A. (2016), *Managing dynamic capabilities of cities? From a firm-based towards an issue-based view of dynamic capabilities*, "Journal of Competences, Strategy and Management", vol. 9, pp. 57-83.
7. Sunder, M. V., Ganesh, L. S., Marathe, R. R. (2019), *Dynamic capabilities: a morphological analysis framework and agenda for future research*, "European Business Review", vol.31, no. 1, pp. 25-63.
8. Teece, D. J. (2007), *Explicating dynamic capabilities: the nature and microfoundations of (sustainable) enterprise performance*, "Strategic Management Journal", vol. 28, pp. 1319-1350.
9. Teece, D. J., Pisano, G, Shuen, A. (1997), *Dynamic capabilities and strategic management*, "Strategic Management Journal", vol. 18(7), pp. 509–533.
10. Zollo, M., Winter, S. (2002), *Deliberate learning and the evolution of dynamic capabilities*. "Organization Science", vol. 13(3), pp. 339–351.

Inspiracje dla wizji rozwoju Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii

Dr hab. Małgorzata Czornik, prof. UE

Streszczenie

Górnośląsko – Zagłębiowska Metropolia (GZM) istnieje już prawie trzy lata. Przekonanie o konieczności jej powstania wynikało z wielu przesłanek, w tym uzasadnionych funkcjonalnie dążeń do poprawy skuteczności zarządzania usługami komunalnymi w jednym z największych obszarów zurbanizowanych w Polsce. Ekonomia miejska może jeszcze dodać uzyskane dzięki integracji zalety gospodarowania wspólnymi zasobami, unikanie nadprodukcji usług w obszarach pokrywania się zasięgu oddziaływania, korzyści skali dużej liczby wspólnych klientów czy minimalizowanie marnotrawstwa poprzez przekazywanie nadwyżek. Zgodnie z zasadą subsydiarności uznawaną przez polskie władze centralne za ważną dla wyznaczania kompetencji władz niższych szczebli, GZM powinien zajmować się tym co przekracza możliwości gmin i powiatów, a jest lepiej dostrzegalne na tym poziomie niż z szczebla całego regionu.

Wizja rozwoju to opis stanu przedmiotu planowania strategicznego, które osiągnięcie jest celem strategii rozwoju. Sukcesem strategii GZM będzie dobrze wykorzystana wartość efektu synergii, czyli tego co uda się uzyskać dlatego, że 41 jednostek terytorialnych współpracuje ze sobą i identyfikuje się jako uczestnicy wspólnych procesów rozwojowych. Precyzyjne oszacowanie korzyści jest trudne do wykonania na obecnym etapie współpracy, bo ciągle jeszcze GZM w dużym stopniu zajmuje się likwidowaniem zaniedbań i braków w zaspokajaniu cywilizacyjnych ambicji mieszkańców zrzeszonych gmin. Bardziej oryginalne i ambitne przekształcenia będą podejmowane gdy osiągnie się pożądany poziom rozwoju w odniesieniu do zaspokajania potrzeb podstawowych.

GZM w swoich dokumentach zdefiniowała działania na najbliższe lata. Są one wyrazem woli jej członków, ale przede wszystkim odpowiedzią na już dostrzegane potrzeby. Przyszłość warto jednak rozważać także w kontekście zdarzeń i zjawisk, które nie koniecznie są już powszechnie znane. Ich istnienie generuje oddziaływania, których skutki można wykorzystać lub trzeba starać się uniknąć. Mogą stanowić inspiracje dla działań zmierzających do wskazania kierunków zmian i być tworzone zarówno przez podmioty wewnętrzne (jednostki terytorialne wchodzące w skład Metropolii oraz ich cechy), jak i zewnętrzne (otoczenia bliższego – podmioty regionalne, krajowe i europejskie lub dalszego – trendy społeczne, kulturowe, technologiczne itp.). Do inspiracji wewnętrznych zaliczyć można: pozycje wobec szczebli samorządu, integrację jednostek terytorialnych, wizje miast

w GZM, przemysł, wartość przestrzeni oraz zapotrzebowanie na ambitne usługi wyższego rzędu. Inspiracje zewnętrzne to: pozycja lidera w regionie, konkurencja podmiotów procesów metropolizacji w Polsce, nowy śląski dobrobyt, urbanizacja Europy, konieczność ograniczania działań przyczyniających się do marnowania zasobów naturalnych. Trendy światowe wartę uwzględnienia to: postępująca ekologizacja w odniesieniu do konsumpcjonizmu, upowszechniająca się wspólnotowość działań społecznych, zmiany w usługach, zdalność pracy a transport oraz nowe otwarcie międzynarodowe – globalizacja po pandemii.

Przyszłość obszaru metropolitalnego w perspektywie długoterminowej i zmiany strategicznej w regionie.

Prof. dr hab. Andrzej Klasik,

Prof. dr hab. Florian Kuźnik

Zjawisko rozwoju metropolitalnego i tworzenia się obszarów metropolitalnych traktujemy jako ważną składową zmiany strategicznej, która zachodzi we współczesnych regionach. Dotyczy to w sposób szczególny regionów transformacji, które stają przed dwoma równoległymi wyzwaniem rozwojowymi. Z jednej strony, muszą poradzić sobie ze starymi strukturami gospodarczymi i odpowiadającymi im strukturami społecznymi i osiedleńczymi, które wykazują często tendencje regresywne i likwidacyjne. Z drugiej strony, regiony transformacji muszą poszukiwać nowej ścieżki rozwoju. Grozi im ugrzęźnięcie na starej, już zanikającej ścieżce rozwoju. Nostalgiczny stosunek do przeszłości często utrudnia chłodne, racjonalne spojrzenie rzeczywistość. Nie pozwala też dostrzec atutów, które tkwią w dziedzictwie i kapitale kulturowym regionu.

Regiony transformacji wymagają polityki rozwoju metropolitalnego prowadzonej autonomicznie, od wewnątrz przez samorządy lokalne i regionalne. Wymagają też wsparcia przez politykę rozwoju metropolitalnego prowadzoną z poziomu narodowego i europejskiego. Polityka rozwoju metropolitalnego jest potrzebna regionom transformacji niezależnie od tego jaką pozycję strategiczną zajmą w przyszłości w światowej, globalnej hierarchii regionów metropolitalnych. Nie mogą pozwolić na odpadnięcie od nurtu rozwoju metropolitalnego, który kształtuje dziś współczesną, zglobalizowaną gospodarkę światową.

W tym rozumieniu przywiązujemy szczególne znaczenie do studiów nad przyszłością „swoich” regionów i obszarów metropolitalnych. Studia foresightowe mogą być w tym względzie wzmocnione różnymi formami myślenia kreatywnego. Dla nas taką formą jest filozofia i metodologia wehikułów rozwoju obszarów metropolitalnych.

Bliskość międzyorganizacyjna i skuteczność działań Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – paradoksy Zarządzania

Inter - Organizational proximity and effectiveness of the activities of the Upper Silesian Metropolis - management paradoxes

Słowa kluczowe: *bliskość międzyorganizacyjna, skuteczność działań, paradoksy zarządzania, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia*

Key words: *inter-organizational proximity, effectiveness of activities, management paradoxes, Upper Silesian Metropolis*

prof. dr hab. inż. Jacek Szoltysek, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Dr hab. prof. UE Tomasz Papaj, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Artykuł podejmuje problematykę skuteczności realizacji działań Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM) w kontekście konstrukcji władzy uchwałodawczej, bliskości międzyorganizacyjnej gmin, wchodzących w skład GZM a także gmin i GZM oraz spójności strategii GZM i poszczególnych gmin członkowskich. Na te rozważania Autorzy nakładają kontekst paradoksów zarządzania w organizacji. W artykule podjęto próbę odpowiedzi na sformułowane pytanie badawcze: czy przy specyficznej konstrukcji organizacyjnej GZM, przy elementach bliskości międzyorganizacyjnej, sprzyjającej osiągnięciu wspólnych celów, występujące paradoksy zarządzania utrudniają realizację jej celów? Ponadto poszukuje się odpowiedzi na pytanie o mechanizmy usprawniające jakie wykorzystać, bądź stworzyć, aby zwiększyć skuteczność działań GZM. Autorzy podejmują ryzyko uogólniania głównie w oparciu o obserwacje i wnioskowanie indukcyjne.

Wskazano, że zidentyfikowane elementy bliskości międzyorganizacyjnej występującej pomiędzy gminami i Zarządem GZM są powodem z jednej strony do działań o charakterze partykularnym, a z drugiej strony sprzyjają budowaniu aliansów i tworzeniu klastrów, których zadaniem może być forsowanie nieoptymalnych decyzji. Określone paradoksy zarządzania znacznie utrudniają kwestie decyzji realizacyjnych w kontekście stawiania decydentów przed niejednoznacznymi wyborami między skrajnie odmiennymi poglądami towarzyszącymi podejmowanym decyzjom. Te paradoksy występują szczególnie silnie wskutek rezydowania politycznego kontekstu decyzyjnego, stanowiącego naturalne środowisko decyzyjne zarówno w gminach, jak i w GZM. Można wskazać przykładowe działania, które pozorny impas decyzyjny, utrudniony opisywanymi uwarunkowaniami, mogą załagodzić.

Istotna jest umiejętność przy tym wykorzystywania zachodzących paradoksów w zależności od rodzaju decyzji zarządczych w taki sposób, by mogły służyć skuteczności realizacji celów, a tym samym osiągnięciu zamierzonych wyników przez Metropolię. W większości przypadków dominującą rolę jako sprawca ma Metropolia korzystająca ze swojej pozycji. Nie wyklucza to jednak roli poszczególnych gmin członkowskich jako inicjatorów w osiągnięciu skuteczności działań Metropolii.

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Katowicach

powstało w 1948 jako stowarzyszenie,
samodzielność prawną i finansowo – majątkową uzyskało w 1991 roku

Główne obszary działalności:

- konferencje międzynarodowe i krajowe,
 - seminaria naukowe,
 - ekspertyzy, szkolenia, doradztwo,
 - działalność wydawnicza,
- organizacja Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej.

Członkostwo w PTE w Katowicach

Zgodnie ze Statutem PTE "Przyjęcia w poczet członków zwyczajnych i wspierających dokonują Zarządy Oddziałów". Podstawą przyjęcia jest złożenie deklaracji członkowskiej i opłacenie składki członkowskiej.

Kontakt z PTE w Katowicach:

Tel. /Fax 32/25-98-878/32 258-54-82, ul. Koszarowa 6, lok. 167,
40-068 Katowice

www.ptekatowice.pl, email: katowice@pte.pl, KRS: 0000123128,

NIP: 634-014-22-22, REGON: 012114042

PKO BP 31 1020 2313 0000 3102 0172 1422

Ważniejsze wydarzenia zrealizowane przez PTE w Katowicach w okresie 2018- 2020

1. 10 października 2018 r. **„Katowicka Debata Gospodarcza – Wybory 2018”** W dniu 10 października z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w Katowicach oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach odbyła się debata wyborcza dla Kandydatów na Prezydenta Miasta Katowice. Debata została zatytułowana: "Katowicka Debata Gospodarcza - wybory 2018", a miejscem jej wydarzenia był Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. Debata otworzył Pan prof. dr hab. Sławomir Smyczek - prorektor ds. Edukacji i Internacjonalizacji UE w Katowicach oraz Pan dr Jerzy Podsiadło - Prezes Zarządu PTE w Katowicach. Zaproszenia na debatę zostały skierowane do wszystkich Kandydatów i ich Komitetów Wyborczych. W debacie uczestniczyli także m.in.: przedstawiciele Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii, licznie zgromadzeni przedstawiciele mediów i Komitetów Wyborczych. Na zakończenie wszystkich obecnych zaproszono na poczęstunek i rozmowy kulturalowe.

2. 25 października 2018 r. **Konferencja Naukowa pt. „Ekonomiczne aspekty funkcjonowania Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii”**. Konferencję zorganizowali: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Katowicach, Górnośląsko - Zagłębiowska Metropolia oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. Nasze wspólne przedsięwzięcie zrealizowane zostało w ramach obchodów 70 - lecia założenia PTE w Katowicach. Konferencję otworzył JM Rektor prof. Robert Tomanek z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz dr Jerzy Podsiadło - prezes Zarządu PTE w Katowicach.

Partnerzy:

SYNTHOS S.A (Partner Główny), Fundusz Górnośląski S.A., BeTaMed S.A., ArcelorMittal Poland S.A., KSSE S.A., Śląski Bank Spółdzielczy Silesia, Akademia WSB, GWSH w Katowicach.

Wśród obecnych Gości znaleźli się m.in:

prof. Jerzy Buzek - Europeoseł do Parlamentu Europejskiego, prof. Bugusław Fiedor - wiceprezes Zarządu Krajowego PTE, dr h.c. UE Katowice, mgr Danuta Kamińska - wiceprzewodnicząca Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii, mgr Tadeusz Donocik, prezes honorowy RIG Katowice, mgr Artur Tomasik, prezes zarządu GTL SA, mgr Piotr Uszok, b. prezydent Katowic, dr Marcin Lis - Prorektor Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej (Członek Wspierający PTE w Katowicach), prof. Tomasz Pietrzykowski - Prorektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, mgr Sonia Kozub-Skalska - prezes Zarządu KFK

Expert Sp. z o.o. (Członek Wspierający PTE w Katowicach), mgr Mirosław Motyka - dyrektor ArcelorMittal Poland S.A. (Członek Wspierający PTE w Katowicach).

Podczas konferencji wystąpili:

mgr Danuta Kamińska (Wiceprzewodnicząca Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii), dr Zbigniew Canowiecki (Prezydent "Pracodawców Pomorza" oraz Michał Glaser (Dyrektor Biura, Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot, prof. zw. dr hab. inż. Jacek Szoltysek (Katedra Logistyki Społecznej, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach), dr hab. Robert Pyka (Dyrektor ds. naukowych, Instytut Socjologii, Uniwersytet Śląski), dr hab. Małgorzata Czornik, prof. UE (Katedra Badań Strategicznych i Regionalnych, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach), dr hab. Igor Zachariasz, prof. ndzw. (Katedra Nauk o Administracji, Uczelnia Łazarskiego Warszawa).

Moderatorem prelekcji był dr Marcin Baron z Katedry Badań Strategicznych i Regionalnych. Konferencję zwińczył panel dyskusyjny moderowany przez Panel dyskusyjny moderowany przez dra hab. Roberta Pykę (Dyrektora ds. naukowych, Instytut Socjologii, Uniwersytet Śląski).

Rada programowa Konferencji:

dr Jerzy Podsiadło (Prezes Zarządu PTE w Katowicach), mgr Kazimierz Karolczak (Przewodniczący Zarządu Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii), dr hab. Robert Tomanek, prof. UE (JM Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach), mgr Danuta Kamińska (członek Zarządu Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii), dr hab. Małgorzata Rówińska, prof. UE (Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej PTE w Katowicach), dr hab. Józef Myrczek, prof. ATH (Prezes Zarządu Śląskiego Banku Spółdzielczego Silesia w Katowicach), dr hab. Paweł Kosiń, prof. UE (członek Zarządu PTE w Katowicach)

Komitety Organizacyjny:

dr Maria Gorczyńska (Sekretarz Komisji Rewizyjnej PTE w Katowicach), dr Joanna Błach (Członek Zarządu PTE w Katowicach), mgr Adam Sztukowski (Dyrektor Biura Zarządu PTE w Katowicach).

3. 3 kwietnia 2019 r. Konferencja Naukowa pt. "Pracownicze Plany Kapitałowe".

Konferencję zorganizowali: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Katowicach i PKO TFI (Patronat Merytoryczny). **Patron Honorowy:** Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna w Katowicach.

Partnerzy: Kancelaria Finansowo – Księgowa KFK Expert Sp. z o.o., BETAMED Centrum Medyczne S.A., AKADEMIA WSB, Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu z Zamiejscowym Wydziałem w Chorzowie i Katowicach, GTL S.A. , Katowice Airport.

Patronat Medialny: Magazyn WHY STORY i EUROPERSPEKTYWY.

Podczas konferencji wystąpili:

mgr Łukasz Kwiecień (Wiceprezes Zarządu PKO TFI), dr Sławomir Sklinda (Zastępca Dyrektora Departamentu Zarządzania Aktywami PKO TFI), dr Piotr Kania (UE w Katowicach), mgr Anna Kędzierska - Adamczyk (Specjalista ds. Kadrowo – Płacowych, Katedra Zarządzania - Akademia WSB), dr Łukasz Dwojak (WSB w Poznaniu – Wydział Zamiejscowy w Chorzowie). Moderator: Pani Maria Trepieńska - Dziennikarz Ekonomiczny.

Rada programowa konferencji:

dr Jerzy Podsiadło (Prezes Zarządu PTE w Katowicach), dr hab. Robert Tomanek, prof. UE (JM Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach), dr Janusz Michałek (Prezes Zarządu KSSE S.A.), mgr Ewa Kiempista (Dyrektor ds. Klientów Strategicznych PKO TFI S.A.), dr Beata Barszczowska (Członek Rady Dyrektorów Stowarzyszenia Interim Managers w Warszawie / Członek PTE w Katowicach)

Komitety organizacyjny:

mgr Adam Sztukowski (Dyrektor Biura Zarządu PTE w Katowicach)

4. 11 czerwca 2019 r. Konferencja pt. „Pracownicze Plany Kapitałowe dla małych, średnich i dużych organizacji”. W dniu 11 czerwca 2019 roku w siedzibie Akademii WSB (**Patron Honorowy**) zorganizowana została konferencja o PPK.

Konferencję zorganizowali: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Katowicach i Aegon PTE S.A.

Partnerzy: Kancelaria Finansowo – Księgowa KFK Expert Sp. z o.o., BETAMED Centrum Medyczne S.A., Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A., KBZ Żuradzka & Wspólnicy. Patronat Medialny objął: Magazyn WHY STORY.

Podczas Konferencji wystąpili:

dr Samer Masri (Dyrektor Biura Zarządzania Aktywami/ Departament Inwestycji - Aegon), mgr Jacek Wojciechowski (Lider ds. Zarządzania Ryzykiem - Aegon), dr Michał Jakubowski (Dyrektor ds. Biznesu Korporacyjnego Aegon PTE S.A), mgr Danuta Zmyj (Kierownik ds. Sprzedaży Produktów Korporacyjnych Aegon PTE S.A)

Rada programowa konferencji:

dr Jerzy Podsiadło (Prezes Zarządu PTE w Katowicach), prof. nadzw. dr Zdzisława Dacko-Pikiewicz (JM Rektor Akademii WSB), mgr Michał Jakubowski (Dyrektor ds. Biznesu Korporacyjnego Aegon PTE S.A.), mgr Danuta Zmyj (Kierownik ds. Sprzedaży Produktów Korporacyjnych Aegon PTE S.A), mgr Adam Sztukowski (Dyrektor Biura Zarządu PTE w Katowicach)

5. 22 października 2019 r. Seminarium statutowe pt. Finanse dla niefinansistów". Celem seminarium było podniesienie świadomości osób fizycznych i firm odnośnie zagrożeń (podstawowych rodzajów ryzyka finansowego) kryjących się za nierealnie atrakcyjnymi ofertami inwestycji finansowych. Motywem przewodnim ma być przesłanie: *"Jeśli nie rozumiem budowy instrumentu i nie potrafię zidentyfikować związanego z nim ryzyka, nie korzystam z niego."*

Seminarium zorganizowali: Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach i Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Katowicach.

Patron Honorowy: Class Ladies, BC Doradztwo Finansowe, Finanse z Ludzką Twarzą.

Partnerzy: Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A., Technicenter Sp. z o.o., Fundusz Górnośląski S.A.

Podczas seminarium wystąpili:

Dariusz Halczok (Finanse z Ludzką Twarzą), dr Witold Gradoń (Katedra Bankowości i Rynków Finansowych – Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach),

Moderator seminarium: Barbara Cyganik (Pośrednictwo i doradztwo finansowe „Barbara”),

6. 10 grudnia 2019 r. Konferencja Naukowa pt. "Pracownicze Plany Kapitałowe – ciąg dalszy – doświadczenie z pierwszego etapu wdrożenia ".

Konferencję zorganizowali: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Katowicach, PKO TFI (Patronat Merytoryczny) i Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,

Partnerzy Główni: Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A., Pośrednictwo i Doradztwo Finansowe "Barbara", SIM Stowarzyszenie Interim Managers.

Podczas konferencji wystąpili:

mgr Łukasz Kwiecień (Wiceprezes Zarządu PKO TFI), prof. dr hab. Radosław Pacud (Kierownik Zakładu Ubezpieczeń w Katedrze Prawa i Ubezpieczeń Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach), dr Piotr Kania (Katedra Finansów Publicznych Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

Moderatorem prelekcji były Panie: dr Beata Barszczowska (Członek Rady Dyrektorów Stowarzyszenia Interim Managers w Warszawie / Członek PTE w Katowicach), mgr

Barbara Cyganik (Pośrednictwo i Doradztwo Finansowe Barbara / Członek PTE w Katowicach)

Rada programowa konferencji: dr Jerzy Podsiadło (Prezes Zarządu PTE w Katowicach), dr hab. Robert Tomanek, prof. UE (JM Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach), dr Janusz Michałek (Prezes Zarządu KSSE S.A.), mgr Ewa Kiempista (Dyrektor ds. Klientów Strategicznych PKO TFI S.A.), dr Beata Barszczowska (Członek Rady Dyrektorów

Stowarzyszenia Interim Managers w Warszawie / Członek PTE w Katowicach), mgr Barbara Cyganik (Pośrednictwo i Doradztwo Finansowe „Barbara” / Członek PTE w Katowicach)

Komitet organizacyjny:

mgr Adam Sztukowski (Dyrektor Biura Zarządu PTE w Katowicach)

7. 18 lutego 2020 r. Warsztaty pt. „Praktyczne aspekty wdrażania PPK” przeznaczone dla Spółdzielni Mieszkaniowych.

Organizator: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Katowicach

Partner Merytoryczny i Współorganizator: PKO TFI.

8. 25 luty 2020 r. Seminarium pt. „Finanse dla niefinansistów – część druga”

Seminarium zorganizowali: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Katowicach i Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,

Patronat Honorowy: „Finanse z ludzką twarzą” i „BC Doradztwo Biznesowe”

Partner Główny: Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A

Podczas seminarium wystąpili: Barbara Cyganik, Dariusz Halczok, dr Witold Gradoń.

Komitet organizacyjny: Adam Sztukowski (Dyrektor Biura Zarządu PTE w Katowicach)

9. 22 września 2020 r. Konferencja pt. „Ekonomiczne skutki pandemii”

Organizator: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Katowicach (dr Jerzy Podsiadło – Prezes Zarządu).

Moderator konferencji: dr Beata Barszczowska (Członek i ekspert PTE w Katowicach),

Partnerzy Główny: KSSE SA, PKO TFI, TF SILESIA, FINCON SP Z O.O., BETAMED SA, ZAKON MALTAŃSKI POLSKA, BC DORADZTWO BIZNESOWE.

Podczas konferencji wystąpili: Łukasz Kwiecień PKO TFI, Jadwiga Dyktus TF SILESIA, dr n. med. Marcin Świerad Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze, Ewa Kiepińska PKO TFI, Mateusz Rzeszowski KSSE SA, Mirosław Pachucki KSSE SA, Maciej Roch Fincon Sp z o.o., Stefan Dzienniak HIPH, Janusz Steinhoff Wiceprezes Rady Ministrów w rządzie Jerzego Buzka.

Koordynator konferencji: Adam Sztukowski (Dyrektor Biura Zarządu PTE w Katowicach)